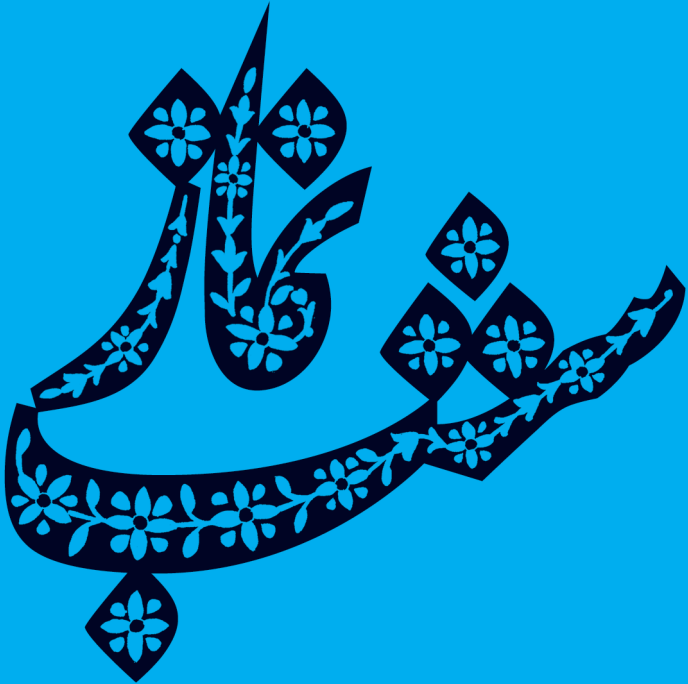

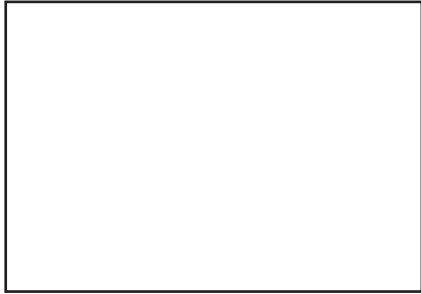

چهارک

محمود پسندیده

مجموعه گل

چهل حدیث نماز شب

تهیه و تدوین: اداره امور فرهنگی آستان قدس رضوی

نویسنده: محمود پسندیده

مدیر هنری و طراح گرافیک: رضا باباجانی

صفحه آرایی: محمود بازدار

تذهیب جلد: سیده فهیمه کاظمی

ناشر: انتشارات قدس رضوی

نوبت چاپ: دوم - ۱۳۹۱

شمارگان: ۳۰۰۰

چاپ: مؤسسه فرهنگی قدس

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۷۹۴-۸۷-۸

نشانی تهیه کننده: مشهد، حرم مطهر، صحن جامع رضوی

ضلع غربی، اداره امور فرهنگی

تلفن: ۰۵۱۱-۲۰۰۲۵۶۷

صندوق پستی: ۳۵۱-۹۱۷۳۵

حق چاپ محفوظ است.

نماز شب

- ۱ سفارش جبرئیل
- ۲ اندرز پیامبر ﷺ
- ۳ سیره ی اهل بیت علیهم السلام
- ۴ عامل وصول به خداوند متعال
- ۵ صدقه ی خدا
- ۶ افتخار خدا
- ۷ بالیدن خدا
- ۸ خنده ی خدا
- ۹ رحمت خدا
- ۱۰ مردان خدا
- ۱۱ دوست خدا
- ۱۲ مباحات خدا
- ۱۳ اخلاق پیامبران
- ۱۴ شادی مؤمن
- ۱۵ شرافت مؤمن
- ۱۶ زیور آخرت
- ۱۷ بازنده ی واقعی
- ۱۸ زیان بزرگ
- ۱۹ ساعات آخر شب
- ۲۰ تسبیح شب

مجموعه گل

ثواب عظیم	۲۱
تقرب به خدا	۲۲
بازدارنده‌ی بیماری	۲۳
نور نماز شب	۲۴
پاک کننده‌ی گناهان	۲۵
گشایش روزی	۲۶
سیمای زیبا	۲۷
محروم از نماز شب	۲۸
مشکل گشا	۲۹
تأثیر گناه	۳۰
خوش سیما	۳۱
ثمرات نماز شب	۳۲
شب زنده داری	۳۳
تفکر و تدبیر	۳۴
ضایع شدن نماز شب	۳۵
اثر شب زنده داری	۳۶
زمستان، بهار شب زنده داران	۳۷
آزار شیطان	۳۸
نور خانه های اهل زمین	۳۹
چشم های گریان	۴۰

پیشگفتار

قدر "مجموعه‌ی گل" مرغ سحر داند و بس...

کلام خاندان عصمت و طهارت علیهم‌السلام چونان آفتابی است که زیستن بشر در ظل انوار آن، رنگی آسمانی می‌گیرد و طعمی الهی می‌یابد. پیامبر اعظم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و ائمه‌ی اطهار علیهم‌السلام، روشنگران طریق سعادتند و با هدایت‌های آن بزرگواران، گام‌های موفقیت و سعادت را در زمینه‌های مختلف زندگی می‌توان برداشت.

"مجموعه‌ی گل" عنوان کلی کتب احادیث موضوعی است که به همت محققان و نویسندگان دینی گرد آمده است و در هر کدام از آن به موضوعی خاص پرداخته شده که زوایای مختلف آن از منظر دین مورد مذاقه قرار گرفته است.

در این مجموعه سعی شده است کاربردی‌ترین موضوعات و مباحثی که نیاز بیشتر جامعه است ارائه شود. همچنین تلاش شده تا احادیثی مطرح شود که از حیث سند متقن باشد.

امید است مجموعه‌ی حاضر، بهانه‌ای شود تا فعالیت‌های گسترده‌ای در نشر آموزه‌های خاندان نور علیهم‌السلام انجام گیرد و جامعه اسلامی سرشار از معارف بلند اهل بیت علیهم‌السلام گردد.

آستان قدس رضوی
معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی
اداره‌ی امور فرهنگی

مقدمه

نماز شب در بین نمازهای نافله از اهمیت خاصی برخوردار است. نماز شب از محبوب‌ترین نمازها و نشانه‌ی عشق و محبت به معشوق می‌باشد. از این رو در اسلام و به ویژه سخنان معصومین علیهم‌السلام تأکید زیادی به نماز شب شده است. امام صادق علیه‌السلام می‌فرماید: هیچ عمل نیکی نیست جز این‌که ثواب روشنی برای آن در قرآن بیان شده، مگر نماز شب، که به خاطر اهمیت آن هیچ کس نمی‌داند چه ثواب‌هایی برای آن نهفته است. پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم نیز درباره‌ی نماز شب می‌فرمایند: خداوند به ملائکه می‌گوید: به بنده‌ام نگاه کنید چگونه در نیمه‌ی شب تاریک به سراغ من آمده، در حالی که خوش‌گذرانان سرگرم‌شده‌اند و عاقلان خفته‌اند؛ شما شاهد باشید که من گناه او را بخشیدم.

همچنین در اندرزهای جبرئیل به حضرت محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم چنین آمده است: ای محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم هر چه می‌خواهی عمر کن، اما بدان که سرانجام

خواهی مُرد و به هرچه می خواهی دل ببند، اما بدان سرانجام از آن جدا خواهی شد و هر عملی می خواهی انجام ده ولی بدان سرانجام عملت را خواهی دید ولی بدان که شرف مؤمن، نماز شب اوست و عزّتش خودداری از ریختن آبروی مردم است.

این اندرزهای ملکوتی جبرئیل، نشانه‌ی آن است که نماز شب آن‌چنان شخصیت، تربیت، روحانیت و ایمانی به انسان می‌دهد که مایه‌ی شرف و آبروی اوست.

مجموعه‌ی حاضر، شامل چهل حدیث از خاندان نور علیهم‌السلام در خصوص نماز شب و فضایل آن است. امید است با ارائه‌ی این گوهرهای نورانی، گامی در راستای شناساندن فضایل و اهمیت نماز شب برداشته باشیم.

محمود پسندیده

۱ سفارش جبرئیل

— قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— وَمَا زَالَ (جَبْرَائِيلُ) يُوصِينِي بِقِيَامِ اللَّيْلِ
حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّ خِيَارَ أُمَّتِي لَنْ يَنَامُوا.

— جبرئیل، پیوسته مرا به شب زنده داری سفارش می کرد، تا جایی که گمان بردم بهترین افراد اُمت من، شبها دیگر نخواهند خوابید.

اندرز پیامبر

- قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي وَصِيَّتِهِ لِعَلِيِّؑ: **عَلَيْكَ بِصَلَاةِ اللَّيْلِ يُكْرَرُهَا أَرْبَعًا.**

- ای علی!
بر تو باد به نماز شب. حضرت این جمله را
چهار بار تکرار فرمود.

سیره ی اهل بیت علیهم السلام

قَالَ عَلِيُّ عليه السلام:

إِنَّا أَهْلُ بَيْتٍ أُمِرْنَا أَنْ نُطْعِمَ الطَّعَامَ
وَنُؤَدِّيَ فِي النَّائِبَةِ وَنُصَلِّيَ إِذَا نَامَ النَّاسُ.

ما خاندانی هستیم که دستور داریم اطعام کنیم و در گرفتاری‌ها به مردم کمک کنیم و وقتی مردم خفته‌اند، نماز بگزاریم.

۴

عامل وصول به خداوند متعال

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رضی اللہ عنہ:

إِنَّ الْوُصُولَ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ سَفَرٌ لَا يُدْرِكُ
إِلَّا بِامْتِطَاءِ اللَّيْلِ.

رسیدن به خداوند عزوجل، سفری است که جز
با شب زنده داری، پیموده نشود.

صدقہی خدا

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

مَا مِنْ عَبْدٍ يُحَدِّثُ نَفْسَهُ بِقِيَامِ سَاعَةٍ مِنَ اللَّيْلِ
فَيَنَامُ عَنْهَا إِلَّا كَانَ نَوْمُهُ صَدَقَةً تَصَدَّقَ اللَّهُ بِهَا
عَلَيْهِ وَكَتَبَ لَهُ أَجْرَ مَا نَوَى.

هیچ بنده‌ای نیست که قصد آن کند پاسی از شب را برای نماز برخیزد اما خوابش برد، جز این که خوابش صدقه‌ای باشد که خداوند آن را از طرف او بدهد و ثواب نیتی که کرده است، برایش منظور می‌نماید.

۶

افتخار خدا

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

يَا أَبَا ذَرٍّ إِنَّ رَبَّكَ عَزَّوَجَلَّ يُبَاهِي الْمَلَائِكَةَ بِثَلَاثَةِ
نَفَرٍ... وَرَجُلٍ قَامَ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّى وَحْدَهُ فَسَجَدَ
وَنَامَ وَهُوَ سَاجِدٌ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى اُنْظُرُوا إِلَيَّ
عَبْدِي - رُوحُهُ عِنْدِي وَجَسَدُهُ سَاجِدٌ.

ای اباذر! همانا پروردگارت به وجود سه نفر،
بر فرشتگان می‌بالد: ... و مردی که شب هنگام
برخیزد و در تنهایی نماز بخواند و سجده کند
و در حال سجده خوابش برد؛ پس خداوند
می‌فرماید: به بنده‌ام بنگرید که روحش نزد من
است و پیکرش در حال سجده برای من.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا تَخَلَّى بِسَيِّدِهِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ وَنَجَاهُ
 أَثْبَتَ اللَّهُ النَّوْرَ فِي قَلْبِهِ فَإِذَا قَالَ يَا رَبِّ يَا رَبِّ نَادَاهُ
 الْجَلِيلُ جَلَّ جَلَالُهُ لِبَيْتِكَ عَبْدِي سَلْنِي أُعْطِكَ وَتَوَكَّلْ
 عَلَيَّ أَكْفِكَ ثُمَّ يَقُولُ جَلَّ جَلَالُهُ لِمَلَأْتِكْتَهُ يَا مَلَأْتِكْتِي
 أَنْظُرُوا إِلَيَّ عَبْدِي فَقَدْ تَخَلَّى بِي فِي جَوْفِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ
 وَالْبَاطِلُونَ لَاهُونَ وَالْغَافِلُونَ نِيَامٌ إِشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ.

هرگاه بنده در دل شب تار با سرور خود خلوت کند و با او به راز و نیاز پردازد، خداوند نوری در دلش می‌نشانند... سپس به فرشتگانش می‌گوید: ای فرشتگان من، به بنده‌ام بنگرید که در دل شب تار که هرزه‌گران به لهُو سرگرم‌اند و غافلان خفته‌اند، با من خلوت کرده است. گواه باشید که من او را آمرزیدم.

خنده‌ی خدا

قَالَ عَلِيُّ ؓ:

ثَلَاثَةٌ يَضْحَكُ اللَّهُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ
يَكُونُ عَلَى فِرَاشِهِ وَمَعَهُ زَوْجَتِهِ وَهُوَ
يُحِبُّهَا - فَيَتَوَضَّأُ وَيَدْخُلُ الْمَسْجِدَ فَيُصَلِّي
وَ يُنَاجِي رَبَّهُ وَ...

سه کس اند که خداوند در روز قیامت به روی
آنها می‌خندد:... مردی که در بستر خود کنار
همسرش غنوده و به او عشق می‌ورزد، اما
برمی‌خیزد و وضو می‌گیرد و به مسجد می‌رود
و نماز می‌گزارد و با پروردگار خویش به راز و
نیاز می‌پردازد و ...

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

رَحِمَ اللَّهُ رَجُلًا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّى وَ أَيْقَظَ
امْرَأَتَهُ فَصَلَّتْ، فَإِنْ أَبَتْ نَضَحَ فِي وَجْهِهَا الْمَاءَ،
رَحِمَ اللَّهُ امْرَأَةً قَامَتْ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّتْ وَ أَيْقَظَتْ
زَوْجَهَا، فَإِنْ أَبِي نَضَحَتْ فِي وَجْهِ الْمَاءِ.

رحمت خدا بر آن مردی باد که نیمه‌های شب
برخیزد و نماز بخواند و همسرش را بیدار
کرده او نیز نماز بخواند و اگر بیدار نشد آب به
صورتش پاشد. رحمت خدا بر آن زنی باد که
نیمه‌های شب از خواب برخیزد و نماز بخواند
و شوهرش را برای نماز بیدار کند و اگر بیدار
نشد، به صورتش آب پاشد.

۱۰

مردان خدا

— قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— إِذَا أَيْقَظَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ مِنَ اللَّيْلِ وَصَلَّى
كُتِبَ مِنَ الذَّاكِرِينَ اللَّهُ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ.

— هرگاه مرد، نیمه شب همسرش را از خواب بیدار کند و هردو وضو بگیرند و نماز بخوانند، در شمار مردان و زنانی قلمداد می‌شوند که بسیار به یاد خدایند.

دوست خدا ۱۱

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

مَا اتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا إِلَّا لِإِطْعَامِهِ الطَّعَامَ
وَصَلَاتِهِ بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ.

خداوند، ابراهیم علیه السلام را خلیل خود نکرد مگر از آن رو که (مردم را) اطعام می کرد، و شب هنگام که مردم خفته بودند او نماز می خواند.

مباهات خدا

— قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— إِنَّ اللَّهَ لِيُبَاهِي بِالْعَبْدِ يَقْضِي صَلَاةَ اللَّيْلِ
بِالنَّهَارِ يَقُولُ يَا مَلَائِكَتِي انظُرُوا إِلَيَّ عَبْدِي
كَيْفَ يَقْضِي مَا لَمْ أَفْتَرِضْهُ عَلَيْهِ أَشْهَدُكُمْ
أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ.

— خداوند به بنده‌ای که نماز شبش را در روز قضا می‌کند مباہات می‌کند و می‌فرماید، ای ملائکه به بنده‌ام نگاه کنید، آنچه را که بر او واجب نکرده‌ام قضا می‌کند، شاهد باشید که قطعاً او را بخشیدم.

۱۳ اخلاق پیامبران

قَالَ عَلِيُّ ؓ:

قِيَامُ اللَّيْلِ مَصْحَةٌ لِلْبَدَنِ وَ مَرْضَاةٌ لِلرَّبِّ
عَزَّوَجَلَّ وَ تَعَرُّضٌ لِلرَّحْمَةِ وَ تَمَسُّكٌ
بِأَخْلَاقِ النَّبِيِّينَ.

شب زنده داری، مایه‌ی تندرستی و خشنودی
پروردگار عزوجل و قرار گرفتن در معرض
رحمت خدا و چنگ آویختن به اخلاق پیامبران
است.

شادی مؤمن

— قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— يَا عَلِيُّ، ثَلَاثُ فَرَاحَاتٍ لِلْمُؤْمِنِ: لُقَى الْإِخْوَانَ،
وَالْإِفْطَارُ مِنَ الصَّيَامِ، وَالتَّهَجُّدُ مِنْ آخِرِ اللَّيْلِ.

— ای علی، مؤمن سه خوشحالی دارد: دیدار برادران،
افطار کردن از روزه و عبادت آخر شب.

شرافت مؤمن

قَالَ الصَّادِقُ (ع):

شَرَفُ الْمُؤْمِنِ صَلَاتُهُ بِاللَّيْلِ وَ عِزُّ الْمُؤْمِنِ
كَفُّهُ عَنِ أَعْرَاضِ النَّاسِ.

شرافت مؤمن نماز شب اوست، و عزت مؤمن
در خودداری او از لطمه زدن به آبروی مردم
است.

— قَالَ الصَّادِقُ عليه السلام:

— إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ قَالَ - الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا - إِنَّ الثَّمَانِيَةَ رَكَعَاتٍ يُصَلِّيَهَا الْعَبْدُ آخِرَ اللَّيْلِ زِينَةُ الْآخِرَةِ.

— خدای عزوجل فرموده است: - دارایی و فرزندان، زیور زندگی این جهانند- هشت رکعتی که بنده در آخر شب می‌خواند، زیور آخرت است.

۱۷ بازنده‌ی واقعی

— قَالَ الصَّادِقُ (ع):

— لَا تَدَعُ قِيَامَ اللَّيْلِ فَإِنَّ الْمَغْبُورَ مَنْ غُبِنَ قِيَامَ
اللَّيْلِ.

— شب زنده داری را فرومگذار؛ زیرا زیان دیده کسی
است که شب زنده داری را از دست داده.

زیان بزرگ

— قَالَ الصَّادِقُ علیه السلام :

— إِنِّي لَأَمُوتُ الرَّجُلَ قَدْ قَرَأَ الْقُرْآنَ - ثُمَّ
يَسْتَيْقِظُ مِنَ اللَّيْلِ - فَلَا يَقُومُ حَتَّى إِذَا كَانَ
عِنْدَ الصُّبْحِ قَامَ يُبَادِرُ بِالصَّلَاةِ.

— من ناخشنودم از مردی که قرآن خوانده است و نیمه شب از خواب بیدار می‌شود، اما برای نماز شب بر نمی‌خیزد تا آن که صبح می‌شود و برای نماز (صبح) می‌شتابد.

الامامُ الباقرُ وَ الامامُ الصّادقُ عليهما السلام - فى قوله تعالى:

— - إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلاً -
أَنَّهُمَا قَالَا هِيَ الْقِيَامُ فِي آخِرِ اللَّيْلِ أَى صَلَاةِ
اللَّيْلِ.

— درباره ی آیه ی «مسلماً نماز و عبادت شبانه
پا برجاتر و با استقامت تر است» فرمودند: منظور
برخاستن در ساعات آخر شب است.

۲۰

تسبیح شب

رَوَى عَنِ الرَّضَا عليه السلام:

أَنَّهُ سَأَلَهُ أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ -
وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا - وَقَالَ: ذَلِكَ التَّسْبِيحُ
الصَّلَاةُ اللَّيْلِيَّةُ.

در پاسخ به پرسش از تسبیح درآیهی «و شب طولانی او را تسبیح گوی» فرمود: منظور نماز شب است.

ثواب عظیم

قَالَ الصَّادِقُ (ع):

مَا مِنْ عَمَلٍ حَسَنٍ يَعْمَلُهُ الْعَبْدُ إِلَّا وَ لَهُ ثَوَابٌ فِي الْقُرْآنِ
إِلَّا صَلَاةَ اللَّيْلِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَمْ يُبَيِّنْ ثَوَابَهَا لِعَظَمِ خَطَرِهَا
فَقَالَ: تَتَجَاوَى جُنُوبَهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَ
طَمَعًا وَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا أُخْفِيَ لَهُمْ
مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ.

هرکار نیکی که بنده می‌کند، در قرآن برایش
ثوابی ذکر شده است مگر نماز شب که از بس
نزد خدا پراهمیت است ثواب آن را معلوم نکرده
است و فرموده: «پهلوهایشان را از بسترها دور
می‌کنند و پروردگارشان را از روی بیم و طمع
می‌خوانند و از آنچه روزیشان داده‌ایم انفاق
می‌کنند. و هیچ‌کس نمی‌داند به پاداش آنچه
می‌کرده‌اند چه مایه شادمانی برایشان نهفته شده
است.»

تقرب به خدا

— قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— عَلَيْكُمْ بِقِيَامِ اللَّيْلِ فَإِنَّهُ دَأْبُ الصَّالِحِينَ
قَبْلَكُمْ وَ إِنْ قِيَامَ اللَّيْلِ قُرْبَةٌ إِلَى اللَّهِ وَ مِنْهَاةٌ
عَنِ الْإِثْمِ.

— بر شما باد به شب زنده داری که آن شیوهی
شایستگان پیش از شماست و شب زنده داری
مایه‌ی تقرب به خدا و بازداشتن از گناه است.

قَالَ الصَّادِقُ (ع):

عَلَيْكُمْ بِصَلَاةِ اللَّيْلِ فَإِنَّهَا سُنَّةُ نَبِيِّكُمْ وَ
دَأْبُ الصَّالِحِينَ قَبْلَكُمْ وَ مَطْرَدَةٌ الدَّاءِ عَنِ
أَجْسَادِكُمْ.

بر شما باد به نماز شب که آن سنت پیامبر
شماست و شیوه‌ی شایستگان پیش از شما و
دورکننده‌ی درد و بیماری از جسم‌هایتان.

۲۴

نور نماز شب

— قَالَ عَلِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

— مَا تَرَكَتُ صَلَاةَ اللَّيْلِ مُنْذُ سَمِعْتُ قَوْلَ
النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (صَلَاةَ اللَّيْلِ نُورٌ).

— از آن زمان که این سخن پیامبر را شنیدم که: نماز شب نور است، نماز شب را ترک نکردم.

پاک کننده ی گناهان

— قَالَ الصَّادِقُ (ع):

— فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ - إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ
السَّيِّئَاتِ - صَلَاةُ الْمُؤْمِنِ بِاللَّيْلِ تَذْهَبُ بِمَا
عَمِلَ مِنْ ذَنْبٍ بِالنَّهَارِ.

— درباره ی آیه ی «همانا خوبی ها بدی ها را از بین
می برد»، فرمود: نماز شب مؤمن، گناهی را که
در روز مرتکب شده است از بین می برد.

گشایش روزی

قَالَ الصَّادِقُ عليه السلام:

صَلَاةُ اللَّيْلِ تُبَيِّضُ الْوَجْهَ وَ صَلَاةُ اللَّيْلِ
تُطَيِّبُ الرَّيْحَ وَ صَلَاةُ اللَّيْلِ تَجْلِبُ الرَّزْقَ.

نماز شب چهره را سفید و نورانی می کند، نماز شب انسان را خوشبو می کند، نماز شب روزی می آورد.

سُئِلَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عليه السلام:

مَا بَالُ الْمُتَهَجِّدِينَ بِاللَّيْلِ مِنْ أَحْسَنِ النَّاسِ وَجْهًا؟

قَالَ لِأَنَّهُمْ خَلَوْا بِاللَّهِ فَكَسَاهُمُ اللَّهُ مِنْ نُورِهِ.

چرا شب زنده داران از همه‌ی مردم خوش

سیماترند؟ فرمود: چون با خداوند خلوت می‌کنند

و خدا نیز جامه‌ای از نور بر آنان می‌پوشاند.

محروم از نماز شب

- جَاءَ رَجُلٌ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام فَقَالَ:
- يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ إِنِّي قَدْ حُرِمْتُ الصَّلَاةَ بِاللَّيْلِ فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام: أَنْتَ رَجُلٌ قَدْ قَيَّدَتْكَ ذُنُوبُكَ.

- در جواب مردی که پرسید همانا من از نماز شب محروم شده‌ام چرا؟ فرمود: تو مردی هستی که گناهانت تو را به بند کشیده است.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

يَقُومُ أَحَدُكُمْ مِنَ اللَّيْلِ يُعَالِجُ نَفْسَهُ لِلطَّهْوَرِ وَعَلَيْهِ
عُقْدَةٌ فَيَتَوَضَّأُ فَإِذَا وَضَّأَ يَدَهُ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ، فَإِذَا
وَضَّأَ وَجْهَهُ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ... فَيَقُولُ اللَّهُ لِلَّذِينَ
وَرَاءَ الْحِجَابِ: انظُرُوا إِلَيَّ عَبْدِي هَذَا يُعَالِجُ نَفْسَهُ
يَسْأَلُنِي مَا سَأَلَنِي عَبْدِي فَلَهُ مَا سَأَلَنِي.

فردی از شما که شب برمی خیزد و خود را برای
طهارت آماده می کند، گره هایی براوست. پس
شروع به وضو می کند. چون دستش را شست،
یک گره گشوده می شود و چون صورتش را
شست، گره دیگری گشوده می شود... پس
خداوند به پرده نشینان (ساکنان عالم غیب)
می فرماید: به این بنده ی من بنگرید که خود
را آماده می سازد و از من درخواست می کند،
هرچه بنده ام از من بخواهد به او می دهم.

۳۰

تأثیر گناه

قَالَ الصَّادِقُ عليه السلام:

إِنَّ الرَّجُلَ يُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيُحْرَمُ صَلَاةَ اللَّيْلِ
وَإِنَّ الْعَمَلَ السَّيِّئَ أَسْرَعُ فِي صَاحِبِهِ مِنْ
السَّكِّينِ فِي اللَّحْمِ.

آدمی گناهی می کند و بدان سبب از نماز شب محروم می شود؛ تأثیر کار بد برای فرد سریع تر از تأثیر چاقو در گوشت است.

خوش سیما

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

مَنْ كَثُرَ صَلَاتُهُ بِاللَّيْلِ حَسَنَ وَجْهَهُ بِالنَّهَارِ.

هر که نماز شب زیاد بخواند؛ روز هنگام،
خوش سیما شود.

ثمرات نماز شب

— قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— صَلَاةُ اللَّيْلِ مَرْضَاةُ الرَّبِّ وَ حُبُّ الْمَلَائِكَةِ...
... إِجَابَةٌ لِلدُّعَاءِ وَ قَبُولُ الْأَعْمَالِ وَ بَرَكَةٌ
فِي الرِّزْقِ.

— نماز شب، موجب رضایت پروردگار، دوستی
فرشتگان، اجابت دعا، قبولی اعمال و برکت در
رزق است.

شب زنده داری ۳۳

قَالَ الْبَاقِرُ :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ... الْمُسَاهِرَ بِالصَّلَاةِ.

خداوند دوست دارد....کسی را که با نماز،
شب زنده داری کند.

۳۴

تفکر و تدبیر

— قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— يَا أَبَا ذَرٍّ رَكَعَتَانِ مُتَّصِدَتَانِ فِي تَفَكُّرٍ خَيْرٌ
مِّنْ قِيَامِ لَيْلَةٍ وَالْقَلْبُ سَاهِيٌ.

— ای اباذر! دو رکعت نماز میانه که با تفکر و تدبیر همراه باشد بهتر است از شبی را تا صبح با دلی غافل نماز خواندن.

۳۵ ضایع شدن نماز شب

— قَالَ الصَّادِقُ (ع):

— إِنَّ الرَّجُلَ لَيَكْذِبُ الْكَذِبَةَ فَيُحْرَمُ بِهَا صَلَاةَ
اللَّيْلِ فَإِذَا حُرِمَ صَلَاةَ اللَّيْلِ حُرِمَ بِهَا الرِّزْقَ.

— آدمی دروغی می گوید و به سبب آن از نماز شب محروم می شود.

اثر شب زنده داری

— قَالَ الْهَادِي عليه السلام:

— السَّهْرُ الَّذِي لِلْمَنَامِ وَالْجُوعُ يَزِيدُ فِي طِيبِ
الطَّعَامِ.

— شب زنده داری، خواب را شیرین تر و گرسنگی،
غذا را لذت بخش تر می کند.

زمستان، بهار شب زنده داران

— قَالَ الصَّادِقُ (ع):

— الشَّتَاءُ رَبِيعُ الْمُؤْمِنِ يَطُولُ فِيهِ لَيْلُهُ فَيَسْتَعِينُ
بِهِ عَلَى قِيَامِهِ وَ يَقْصُرُ فِيهِ نَهَارُهُ فَيَسْتَعِينُ
بِهِ عَلَى صِيَامِهِ.

— زمستان، بهار مؤمن است؛ از طولانی بودن
شب‌هایش برای شب زنده‌داری و از کوتاه بودن
روزهایش، برای روزه داری بهره می‌گیرد.

۳۸

آزار شیطان

— قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— صَلَاةُ اللَّيْلِ ... كَرَاهِيَّةٌ لِلشَّيْطَانِ وَ سِلَاحٌ
عَلَى الْأَعْدَاءِ.

— نماز شب... موجب ناراحتی شیطان و سلاحی
بر ضد دشمنان است.

نور خانه های اهل زمین

— قَالَ الرَّضَا علیه السلام:

— إِنَّ الْبُيُوتَ الَّتِي يُصَلِّي فِيهَا اللَّيْلَ يَزْهَرُ
نُورُهَا لِأَهْلِ السَّمَاءِ كَمَا يَزْهَرُ نُورُ الْكَوَاكِبِ
لِأَهْلِ الْأَرْضِ.

— خانه‌هایی که در آن نماز شب خوانده می‌شود
برای اهل آسمان می‌درخشند همچنان که
ستارگان برای اهل زمین می‌درخشند.

۴۰

چشم های گریان

قَالَ الصَّادِقُ عليه السلام:

كُلُّ عَيْنٍ بَاكِئَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا ثَلَاثَةَ عَيْنٍ
غَضَّتْ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ وَ عَيْنٌ سَهَرَتْ فِي
طَاعَةِ اللَّهِ وَ عَيْنٌ بَكَتْ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ مِنْ
خَشْيَةِ اللَّهِ.

هر چشمی در روز قیامت گریان است مگر سه
چشم؛ چشمی که از حرام خدا پوشیده باشد،
چشمی که شب را در طاعت خدا بیدار باشد و
چشمی که در دل شب از خشیت خدا گریه کند.

مجموعه گل

- مؤمن	- حُسن ظن
- صبر	- سوء ظن
- گناه	- لقمه
- صله‌ی رحم	- همنشین
- توبه	- جلوه‌ی جلال
- راستگویی	- جلوه‌ی جمال
- سخاوت و انفاق	- راه و همراه
- خوف و رجاء	- برکت
- ذکر	- همسایه
- اخلاص	- بلا
- توکل	- سکوت و کلام
- دروغ	نماز شب
- فرزندان	- حب اهل بیت علیهم السلام
- نماز	- معیارها
- حیا	- نشاط و غم
- ازدواج	- حُسن خُلق
- ادب	- دو گوهر
- انتظار فرج	- تهذیب
- غدیر	- ساده‌زیستی
- معاشرت	- کلام وحی
-